

siger, at enten er det fuldstændig legalt, at man slagter rituelt uden bedøvelse – altså så man faktisk ikke behøver en dispensation – eller også så fjerner man den dispensation. Det er den konklusion, jeg synes, der må være efter de her debatter i dag. Jeg synes, det er utrolig positivt, at nogle dyrlæger er begyndt at tage afstand fra disse slagtinger, at de siger, at de af etiske årsager ikke ønsker at være med til dem, og at de mener, at de nu må forbeholde sig retten til at sige fra, hvis de ikke vil medvirke.

Men alt i alt skal jeg garantere et meget grundigt udvalgsarbejde fra Dansk Folkepartis side, og jeg vil stille alle de spørgsmål, der skal til for at opklare de ting, som hr. Arne Melchior og andre eventuelt kan være i tvivl om, hvis hr. Arne Melchior ikke selv får stillet dem, og det er hundrede procent sikkert, at denne sag vil blive fulgt til dørs, og at Dansk Folkeparti mener, at den dispensationsret, man har, bør afskaffes, og at man efter vores mening nu skal begynde at slagte alle dyr human og dyrevenligt. Det vil betyde en afskaffelse af dispensationsbestemmelsen, og det vil sige, at ingen dyr må slagtes uden forudgående bedøvelse.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg skal bare for en ordens skyld oplyse for dem, der ikke ved det – for det fik jeg vist ikke sagt i min ordførertale før, og der er nok ikke mange her, der har set en slagting, hverken af den ene eller af den anden art; der er måske nogle, der har, men langt fra de fleste, går jeg ud fra – at selve snittet ifølge halal- og schæchtningsmetoden er identisk med bedøvelse. Hvis det ikke var det, ville jeg ikke gå ind for det. Men det ved folk, der ikke har sat sig nøjere ind i det, selvfølgelig ikke noget om, og det skal ikke bebrejdes dem.

Op med hensyn til dobbeltmoral eller dobbeltstandard eller dobbeltregelsæt har jeg i øvrigt ikke spor imod, at der findes forskellige standarder her i landet. For jeg går ud fra, at det stadig væk gælder, at der findes forskellige ting, vedrørende hvilke man kan have forskellige opfattelser og forskellig praksis.

Jeg tror f.eks., at det stadig væk er gældende, at en præst kan undlade at foretage visse former for vielser, og at en biskop kan undlade at godkende kvindelige præster. Sådan var det i hvert fald for ikke så mange år siden her i landet.

Så der er da ikke noget mærkværdigt i, at der kan gælde dobbelte regelsæt, og der er ikke tale

om dobbeltmoral eller dobbeltstandard i den forbindelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketingsbeslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget og forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af mindre erhvervsdrivendes mulighed for inddrivelse af tilgodehavender.

Af Søren Søndergaard (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 3/12 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Ifølge forslaget fra Enhedslisten pålægges regeringen inden udgangen af 1997 at fremsætte forslag og foretage ændringer af administrative forskrifter for at forbedre mindre erhvervsvirksomheders muligheder for at inddrive gæld.

Regeringen er enig i, at der er behov for en forbedring af navnlig mindre erhvervsvirksomheders muligheder for at inddrive deres tilgodehavender, for det er et problem, at mindre erhvervsvirksomheder i mange tilfælde opgiver at inddrive gæld hos private.

Der er derfor også allerede taget initiativ med hensyn til det første punkt i beslutningsforslaget, der går ud på, at der skal indføres en forenklet procedure i inkassosager. Mulighederne for at indføre en forenklet inkassoprocedure

overvejes således allerede i småsagsudvalget, som Justitsministeriet nedsatte i 1994.

Udvalget overvejer også, hvordan der kan indføres en hurtigere og billigere og enklere behandling af små civile sager ved domstolene, og når udvalgets betænkning foreligger, og det bliver formentlig inden sommerferien, skal Retsplejerådet have lejlighed til at kommentere forslaget.

Det vil derfor forhåbentlig være muligt for mig i den kommende folketingssamling at fremsætte et lovforslag både om en forenklet inkasoprocédure og om en enklere proces for små sager.

I øvrigt regner jeg med i nær fremtid at nedsætte et udvalg, der skal se på en generel reform af den civile retspleje med henblik på at sikre en tidssvarende procesordning. Domstolene skal være indrettet således, at de imødekommer brugerens behov.

Det foreslås endvidere i beslutningsforslaget, at der indføres mulighed for at foretage lønindeholdelse for private krav.

Retsplejerådet har behandlet dette spørgsmål i betænkningen fra 1992, hvori rådet beskriver flere modeller for, hvordan private kreditorer kan få adgang til at foretage lønindeholdelse.

Men efter min og regeringens opfattelse er det ikke aktuelt at indføre lønindeholdelse for private krav, og Retsplejerådet har også fremhævet en række hensyn, der taler imod en ordning med lønindeholdelse for private krav. Blandt andet peges der på, at lønindeholdelse i sagens natur kun kan anvendes over for lønmodtagere og andre med lignende indtægter, men derimod ikke over for erhvervsdrivende.

Det vil også kunne medføre, at erhvervslivet bliver mindre kritisk med hensyn til at låne penge ud eller sælge på kredit, og at forbrugere derved kommer til at stifte gæld i videre omfang end i dag, hvis erhvervslivet blot kan kræve lønindeholdelse over for debitor.

Der er også forskel på private og offentlige kreditorer, idet det offentlige typisk kun har ringe indflydelse på, hvem det har penge til gode hos, hvorimod en forretningsdrivende kan lade være med at give kredit, hvis han eller hun er bange for ikke at få pengene hjem igen.

Den forskel taler for, at der på visse punkter gælder forskellige regler for offentlige og private kreditorers tvangsinddrivelse af gæld, for eksempel når det gælder lønindeholdelse, og jeg mener derfor ikke, at forslaget på dette punkt er et godt forslag, og det er måske heller ikke helt

gennemtænkt fra Enhedslistens side, hvem det er, der for alvor kan blive udsat for en ny form for lønindeholdelse for private krav.

Det tredje element i beslutningsforslaget går ud på, at al tvangsinddrivelse og lønindeholdelse, også af offentlige krav, samles hos fogedretterne.

Regeringen kan ikke støtte det forslag.

I dag er det som bekendt sådan, at offentlige krav i vidt omfang inddrives af de kommunale pantefogeder eller af told- og skatteregionerne, og lønindeholdelse foretages i de fleste tilfælde enten af Hypotekbanken eller af kommunerne. Men ifølge forslagsstillerne er det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at administrative myndigheder er tillagt sådanne magtmidler, at de kan foretage udlæg i borgernes formue og foretage lønindeholdelse.

Det synspunkt er jeg ikke enig i. Også på det område er der en forskel mellem private og offentlige tilgodehavender, som gør en forskelsbehandling berettiget, idet der normalt ikke er tvivl om eksistensen og størrelsen af et offentligt krav. Desuden er det altid muligt at klage over myndighedernes afgørelser enten til fogedretten eller til en overordnet administrativ myndighed og eventuelt til Ombudsmanden, og også sagsbehandlingen kan der klages over til disse myndigheder.

En samling af al tvangsinddrivelse hos fogedretterne – som samtidig som noget nyt vil skulle til at behandle sager om lønindeholdelse – vil i øvrigt have meget store konsekvenser for domstolens arbejdsformer og ressourceforbrug.

Folketinget har i øvrigt så sent som i december måned med bredt flertal vedtaget en lov om et fælles lønindeholdelsesregister, som skal sikre en koordination af de forskellige administrative myndigheders lønindeholdelser, og som altså bygger på den nuværende opgavefordeling. Det lovforslag stemte Enhedslisten i øvrigt også for.

Det sidste element i forslaget går ud på, at der skal gennemføres et samlet regelsæt for lønindeholdelse, som er fælles for alle slags krav. Regelsættet skal efter forslaget blandt andet indeholde retningslinjer for beregning af skyldneres betalingsevne.

Men også efter de gældende regler skal skyldnere efter lønindeholdelse have tilstrækkeligt med penge til at betale rimelige faste udgifter og mad og tøj til sig selv og deres familie, og afgørelsen af, hvor stor en procentdel af lønnen der skal indeholdes, træffes ud fra en samlet

vurdering af husstandens økonomiske forhold. Og jeg stiller mig umiddelbart lidt tvivlende over for, om det er muligt eller hensigtsmæssigt ned til mindste detalje at regulere dette skøn. Vi skal nødig ende med at oprette et meget ufleksibelt system, der ikke giver mulighed for at træffe den afgørelse, som i den konkrete situation er rimelig i forhold til skyldnerens økonomi.

Skatteministeriet overvejer i øvrigt for tiden at udsende nærmere retningslinjer for beregning af skyldneres betalingsevne, for så vidt angår de krav, der hører under Skatteministeriets område.

Der er således allerede taget initiativ til nærmere regler på et meget væsentligt område for lønindeholdelse, nemlig på skatteområdet, og jeg mener, at vi skal afvente erfaringerne fra dette arbejde, før vi begynder at vurdere, om der er grundlag for at udarbejde fælles regler for alle krav.

Regler om, at man skal forsøge at få en aftale med skyldneren om automatisk overførsel af penge fra skyldnerens lønkonto frem for at give arbejdsgiveren pålæg om lønindeholdelse, mener jeg ikke der er behov for. Myndighederne vil altid forsøge at få en frivillig afdragsordning, inden der som sidste udvej skrides til lønindeholdelse, og med det nye fælles lønindeholdelsesregister vil arbejdsgiverne i øvrigt ikke længere få at vide, hvilken slags gæld der er tale om.

Heller ikke udtrykkelige regler om en pligt til at opfordre skyldnere til at søge rådgivning om deres økonomiske situation ser jeg noget videre behov for. Jeg tror, at både fogedretterne og de administrative myndigheder allerede i dag i vidt omfang anbefaler skyldnerne f.eks. at kontakte deres bank og eventuelt skifteretten og dér søge at få en samlet ordning af økonomien, som kan gøre det muligt for dem at få en gældssanering.

Punkt d i det sidste element i beslutningsforslaget går ud på at gøre det lettere at få gældssanering, når skyldneren gennem længere tid har betalt til flere kreditorer gennem lønindeholdelse, og når skyldneren i øvrigt opfylder betingelserne for gældssanering.

Efter konkursloven er det skifteretten, der afgør, om en ansøgning om gældssanering skal imødekommes, og gældssanering forudsætter, at skyldneren ikke har udsigt til at kunne betale sin gæld inden for overskuelig tid, og at forholdene i øvrigt taler derfor. Og hvis en skyldner via lønindeholdelse eller på anden måde efter

bedste evne har afdraget på sin gæld gennem længere tid, vil dette allerede efter de gældende regler være et forhold, der taler for gældssanering.

Proceduren for gældssanering skal i øvrigt være indrettet sådan, at der tages hensyn til både skyldneren og kreditorens interesser.

Den nugældende ordning forudsætter derfor også en grundig vurdering af skyldnerens forhold, herunder også af gældens alder og karakter, og det vil efter min mening ikke være tilstrækkeligt at nøjes med at se på, om skyldneren gennem længere tid via lønindeholdelse har betalt til flere kreditorer.

Min konklusion er altså, at der på en række af de områder, der er omfattet af Enhedslistens beslutningsforslag, allerede er iværksat initiativer, ikke mindst når det drejer sig om det, som jeg ser som det allervæsentligste i den kommende tid, og som kan udmøntes i et lovforslag på baggrund af småsagsudvalgets betænkning om en ny processtyring hos domstolene, der kan sikre, at også små udeståender og små krav fra erhvervsdrivende i fremtiden også kan inddrives via domstolene.

Og på andre områder er der allerede taget initiativer, som jeg har gennemgået i min redegørelse her, og som for regeringens vedkommende er endt i, at vi ikke kan støtte det foresatte beslutningsforslag.

Lissa Mathiasen (S):

Som jeg allerede har tilkendegivet i forbindelse med behandlingen af lovforslag nr. L 132, forslag til lov om inkassovirksomhed, tidligere på dagen, er vi i Socialdemokratiet meget optaget af at få et velfungerende system for inddrivelse af private fordringer.

Dermed være også sagt, at vi i den sammenhæng naturligvis også er interesserede i at finde muligheder for at hjælpe de mange mindre virksomheder, som i dag jævnlige opgiver at indkræve deres udeståender, fordi systemet ikke fungerer godt nok.

Enhedslisten lægger op til, at der skal indføres en forenklet procedure for inkassosager, og det er vi altså enige i, men som jeg også tilkendegav under behandlingen af lovforslag nr. L 132, ser vi frem til betænkningen fra det af justitsministeren nedsatte småsagsudvalg, som også justitsministeren har nævnt, og som netop tager fat på en forenkling af proceduren i forbindelse med inkassosager samt en hurtigere, billigere og enklere behandling ved domstolene

af små civile sager, idet det er noget, som vi tror rent faktisk vil have en god effekt, og som langt bedre vil kunne tilgodeses brugernes behov.

Så foreslår Enhedslisten, at der indføres mulighed for lønindeholdelse for private krav.

Her er vi ikke enige med Enhedslisten, og jeg synes egentlig, det er en utrolig dårlig forbrugerpolitik, Enhedslisten her lægger op til. Det er, som om man kunne være interesseret i at få lokket flere folk, end tilfældet er i dag, ud i et større forbrug, som de rent faktisk ikke har råd til. Jeg tror faktisk også, vi nemt kunne komme ud for, at det ville medføre, at man fra visse erhvervsdrivendes side måske ville være lidt mindre kritiske i forhold til at finde ud af, hvem man ønsker at låne penge ud til eller sælge på kredit til. I hvert fald er det ikke til forbrugers fordel.

Så er der det næste punkt om sammenhængen mellem privat og offentlig gæld. Der synes jeg, at man glemmer at sondre mellem denne forskel: en privat fordring, ja, der har man immervæk selv besluttet sig for godt at ville yde det lån eller give den kredit, hvorimod hvis vi taler om det offentlige – det kan være betaling på en daginstitutionsplads eller lignende – kan man sige, at dér har man ikke haft den samme mulighed for vurdering, og derfor synes jeg nok, at der er en manglende logik i at tage de to ting og kæde dem sammen.

Så lægger Enhedslisten op til, at al tvangsinddrivelse også af offentlige krav skal samles hos fogedretterne. Det er vi heller ikke enige i. Justitsministeren har nævnt, at Enhedslisten jo som bekendt også stemte for et forslag her i december; det kan man undre sig lidt over i den sammenhæng, men lad det være ved det.

Hvad angår det fjerde element, ønsket om, at der indføres et samlet regelsæt for lønindeholdelse gældende for alle slags krav, ja, det er vi egentlig også bekymrede over. Jeg tror faktisk, der nemt ville kunne opstå den modsatte situation end den, Enhedslisten forestiller sig. Man kunne måske forestille sig, at den hensyntagen, som vi faktisk synes det er væsentligt der bliver taget i forhold til en familie, i forhold til faste udgifter, i forhold til husholdning, tøj m.v., måske så alligevel ikke blev tilgodeset, så vi er faktisk meget bekymrede over det.

Så lægger Enhedslisten op til, at man skulle prøve, om man bedre kunne hjælpe folk; fogedretterne skulle opfordre til, at skyldneren skulle søge rådgivning om sin økonomiske situation. Jeg er ikke sikker på, at det ligefrem er fogedretterne, vi skal have fat i her. Men jeg skal heller

ikke lægge skjul på, at vi da godt kunne ønske os, at man egentlig havde en mulighed for bedre at få taget hånd om de stakkels mennesker, havde jeg nær sagt, så vi havde mulighed for at forhindre, at de kommer til at gå endnu længere ud ad planken. Vores ønske kunne da godt gå på, at vi havde mulighed for at hive dem i land, inden de måske nåede så langt ud, som vi desværre ser mange gøre; det vil sige også så langt ud, at de slet ikke kan overskue deres økonomi og dermed gør den endnu værre. Men lad os vende tilbage til det under udvalgsarbejdet.

Samlet set vil jeg godt sige, at i og med at vi mener, at den første del af forslaget, Enhedslisten kommer med her, allerede er sat i gang eller er undervejs, og at vi ikke er enige i de øvrige punkter, må konklusionen være, at vi samlet ikke kan støtte det fremsatte beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Af hensyn til forståelsen af debatten vil jeg bare spørge den socialdemokratiske ordfører, om hun virkelig mener, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis små erhvervsdrivende, folk, der bygger en carport for én, eller folk, der maler lidt eller sådan noget, fremover begynder at kræve pengene på forhånd, for det er jo sådan set det eneste alternativ. Jeg forstår, at det er det, den socialdemokratiske ordfører anbefaler, i og med at den socialdemokratiske ordfører nævner den mulighed, at man jo bare kunne lade være med at sælge.

Hvis ikke det er det forslag, den socialdemokratiske ordfører kommer med, altså at al betaling skal foregå på forhånd, så synes jeg, at den socialdemokratiske ordførers bekymring for problemet lyder en lille smule hul; jeg hørte i hvert fald ikke nogen løsning, men den kan vi måske få gentaget. Hvad er så løsningen?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil gerne med al mulig respekt for, at hr. Søren Søndergaard havde travlt med at ordne andre sager, mens jeg kom med min ordførertale, gentage, at jeg faktisk er bekymret, hvis man fra erhvervslivets side bliver mere ukritisk – man kan endda spørge, om de måske ikke skulle være mere kritiske – end man er i dag i forhold til den kreditgivning, man faktisk giver. Jeg har en fornemmelse af, at nogle mennesker ville have stået sig bedre ved ikke at have fået den

kredit, som de rent faktisk for nogles vedkommende bliver lokket ud i i kraft af en kraftig reklamering m.v. Jeg tror faktisk, mange stod sig endda godt ved ikke at have fået den kredit, ikke at have fået den afbetalingsordning, eller hvad det nu måtte være.

Derfor er vi bekymrede for, at man kommer ind i et system, hvor man fra kreditgivers side siger, at det bliver nemmere at give kreditten; den kan altid bare blive indeholdt i lønnen. Det gør, at mange forbrugere ville komme i den situation – og det burde heller ikke være hr. Søren Søndergaard ukendt – at de rent faktisk bliver fanget i den dér. De bliver lokket af, at det er for nemt at få kreditten, og det vil sige, at deres økonomi dermed lige pludselig bliver smadret totalt.

Det er en dårlig forbrugerpolitik, og det støtter vi ikke fra Socialdemokratiets side.

Erling Oxdam (V):

Enhedslistens forslag minder lidt om en juridisk opgave, der bliver stillet justitsministeren eller os: Hvad mener I om følgende forslag? Det er, som om man sådan vil lave hele samfundet om eller lave en mirakelkur, og jeg ser også, at man jo ligefrem i bemærkningerne siger, at gæld er et samfundsproblem. Det er nu altså først og fremmest debitorernes problem. De kunne jo, som der lige blev sagt, lade være med at stifte i hvert fald så megen gæld, som man somme tider ser.

Men det, jeg vil sige, er i nogen grad en gentagelse af både justitsministerens og fru Lissa Mathiasens tale, for man er nødt til at tage stilling til hvert enkelt punkt. Jeg vil først lige sige, at det jo er en salgsvare, når man siger, at det er en forbedring af de mindre erhvervsdrivendes muligheder for at inddrive fordringer, for det er det jo for alle, men selvfølgelig vil de få den største fordel af det. Men hvis det her blev gennemført, ville det jo blive billigere for alle mennesker.

Men i de enkelte punkter er jeg stort set enig med ministeren bortset fra punkt 2. Den forenkede procedure må henvises til småsagsudvalget, så det er der ikke mere at sige om, og det vil jo så komme i løbet af nogen tid.

Med hensyn til at ligestille lønindeholdelse for private krav med offentlige krav: Det synes jeg ville være rigtigt, og det har Venstre sammen med De Konservative jo foreslået i sidste samling. Det blev altså afvist, men jeg kan ikke forstå, hvorfor man ikke skulle ligestille det.

Det er jo netop nævnt af forslagsstillerne, at hvis debitorerne har nogle aktiver, bliver de meget ofte realiseret til småpenge, og det er jo synd. Så er tabet jo i virkeligheden meget, meget større, når effekter, der er noget værd, bliver stillet på auktion, og der er stadig væk noget tilbage af gælden. Jeg synes bestemt, at man skulle indføre en ligestilling.

Noget andet er så, at det jo er erhvervslivet, det går ud over, da det skal spille penge og arbejdskraft på at sørge for disse indeholdelser. Det kunne så tale imod, men skal der være lønindeholdelse, skal private krav stilles lige med offentlige retlige krav.

Jeg kan heller ikke overskue den bestemmelse om, at tvangsinddrivelse også af offentlige krav skal samles hos fogedretterne. Det må man kigge på i udvalget. Det er ikke sikkert, at det er særlig godt.

Og så til de sidste regler om, hvordan skyldnerens betalingsevne beregnes: Det er meget godt med sådan nogle almene regler, men de bliver jo fastsat individuelt, og den pligt for fogedretten til at få en frivillig ordning prøver man i forvejen. Og til det med at søge rådgivning: Jamen de fleste fogedmøder ender jo med, at fogden siger: Prøv at komme med et kontant tilbud og få kvittering for resten. Det er ikke noget, der skal stå i en lov.

Og det sidste er jo altså det, der må bevirke, at Venstre må sige nej til forslaget. Det er, at det så skulle ende så hurtigt og så overfladisk med en gældssanering. Det mener jeg er forkert, og Venstre kan altså ikke støtte det her beslutningsforslag.

John Vinther (KF):

Ved første øjekast ser Enhedslistens beslutningsforslag jo tilforladeligt ud. Men når man får læst det et par gange, vil man opdage, at ikke alt er lige tilforladeligt, og en del af det, der er indeholdt i beslutningsforslaget, er overflødig og ligegyldigt.

Vi er enige i, at man skal have en forenklet procedure for inkassosager, men vi er på det punkt også enige med Socialdemokratiet i, at her vil det nok være hensigtsmæssigt, om man afventede småsagsudvalgets arbejde, før man farede frem med, hvad man kunne gøre i den sag. Det er nu godt at have et gennearbejdet grundlag at træffe beslutningerne på.

Muligheden for at foretage lønindeholdelse for private krav kan vi fuldt ud tilslutte os. Det har vi, som også hr. Erling Oxdam var inde på,

sammen med Venstre foreslået i sidste samling. Det kan vi helt tilslutte os. Og her er jeg i den pudselsefulde situation – i hvert fald for en konservativ – at jeg fuldt ud kan tilslutte mig hr. Søren Søndergaards argumentation, nemlig at de private kreditorer jo ikke er i en situation, sådan som fru Lissa Mathiasen oplyser, hvor de fuldt ud selv kan bestemme, hvem der skal være deres debitorer. Det tillader konkurrencehensynene ikke, og den måde, man nu engang vælger at handle på i Danmark, tillader heller ikke, at man forlods kræver betaling, før man har udført sit arbejde. Så dér er jeg helt enig.

Til spørgsmålet om, at al tvangsinddrivelse, også offentlige krav, samles hos fogedretterne, er jeg nødt til at sige, at det kan jeg ikke helt gennemskue konsekvensen af. Men derom kan man da i hvert fald som minimum sige, at den fordel, der måtte være ved den forenkledede behandling af småsagerne, jo mistes, hvis alle krav skal igennem fogedretterne, for der bliver meget lang ventetid på at komme til i fogedretterne. Men som sagt: Jeg kan ikke helt gennemskue det, men umiddelbart tyder det ikke på at være fornuftigt.

Og så omkring det samlede regelsæt for lønindeholdelse, som hr. Oxdam var inde på: Beregningen af debitorernes betalingssevne er jo i allerhøjeste grad individuel. Det vil være meget vanskeligt at lægge det ind i nogle formler eller i nogle rammer; det tror vi ikke på. Fogedretten vejleder allerede i dag; der er ikke mange fogedretsmøder, der afsluttes, uden at man har givet debitor vejledning om mulighederne for gældssanering eller for at få en frivillig ordning med sine kreditorer.

Så er der det sidste, hvor jeg har Enhedslisten en lille smule mistænkt for, at det er det væsentligste budskab i deres beslutningsforslag, nemlig muligheden for en lettere adgang til gældssanering. Dét har vi i Det Konservative Folkeparti den opfattelse, at gældssanering skal være den absolutte undtagelse. Muligheden skal være der, men det skal være en undtagelse. Vi ønsker ikke at udbrede adgangen til gældssanering; det skal ikke være lettere, end det er i dag.

Samlet set må vi derfor afvise forslaget.

Anne Baastrup (SF):

Der er nogle spørgsmål, som jeg synes, jeg vil rejse over for Enhedslisten, idet jeg først og fremmest skal sige, at jeg ikke synes, det er noget dårligt initiativ, Enhedslisten har taget ved at komme med et forslag om – og så citerer

jeg fra overskriften – »forbedring af mindre erhvervsdrivendes mulighed for inddrivelse af tilgodehavender«.

Dér havde jeg gerne set, at Enhedslisten havde gjort sig den umage egentlig at beskrive og definere, hvad mindre erhvervsdrivende er. For det indlæg, som hr. Søren Søndergaard kom med, gik jo på, at det var en anden type erhvervsdrivende end den gruppe, som fru Lissa Mathiasen især fokuserede på.

Enhedslisten foreslår en forenklet procedure for inkassosager. Der er ingen tvivl om, at det er utrolig vigtigt, at vi får sat gang i det her arbejde med at få en forenklet procedure. Derfor mener jeg også, at Enhedslisten har gjort det godt i og med, at de kommer med det. Vi har jo desværre årelang erfaring for, at når Justitsministeriet først får nedsat et udvalg, så tager det ikke altid lige sådan kort tid at komme med nogle bud. Undertiden tager det ret lang tid. Så derfor er det jo fint, at justitsministeren nu kan sige, at småsagsudvalget er færdigt inden sommerferien, og det fremmer selvfølgelig processen, at Enhedslisten sætter den her sag på dagsordenen.

Til spørgsmålet om, hvorvidt vi kan støtte, at det kan være muligt at fremsætte enkelte ubestridte fordringer direkte til fogedretten, vil jeg sige, at umiddelbart er vi i SF positivt indstillet, idet vi naturligvis lægger udryde stor vægt på, at det skal være ubestridte fordringer. Alle, der har kammerater, som har haft svært ved at betale deres gæld, kan jo se, at gælden vokser utrolig meget, når man først skal omkring en domstol.

Punkt 2 handler om, at der indføres mulighed for at foretage lønindeholdelse for private krav. Det blev diskuteret grundigt i SF's folketingsgruppe i dag og blev pure afvist. Der er rigelige muligheder for at foretage lønindeholdelser for offentlig gæld, for mange efter SF's opfattelse, og derfor finder vi ikke, at vi skal udvide det område.

Det fører mig over til spørgsmålet om gennemførelse af et samlet regelsæt for lønindeholdelse gældende for alle slags krav. Det undrer mig, at de forskellige ordførere kan sige, at der ikke gælder et sådant grundlæggende normsæt. Det er mit indtryk, at man fra fogedretternes side, når man foretager tvangsinddrivelse, har med i billedet, hvad det er, man i dag kalder et beskedent hjem, hvor meget man må tage fra den pågældende, før et hjem ikke længere kan kaldes et hjem. I gamle dage havde man ikke krav på et køleskab; i dag tror jeg, at man både

har krav på at beholde sit farvefjernsyn plus fryseren. Det vil sige, at store dele af a-, b-, og c-punkterne er vi meget enige i.

Men så forstår jeg ikke, og det følger også lidt op på Det Konservative Folkepartis og Venstres ordføreres indlæg til slut, hvorfor Enhedslisten ikke har taget skridtet videre, for sagen er jo den, at det er fuldstændig umuligt at få en gældssanering, hvis man ingen penge har. Har man en høj indtægt, og har man en stor gæld, kan man få gældssanering. Har man en lav indtægt og en i ens egen bevidsthed meget høj gæld – og det kan være på et sted mellem 10.000 kr. og 25-30.000 kr. – er det fuldstændig teknisk umuligt at få en gældssanering. Det er de regler, vi også skal have taget fat på, og det synes jeg at vi skal prøve at få dyrket under udvalgsarbejdet.

Aage Brusgaard (FP):

Da vores ordfører på området desværre er blevet sendt til et andet møde, har jeg lovet at læse ordførertalen op. Det er selvfølgelig lidt kedeligt bare at skulle læse op, hvad en anden har skrevet.

Fremskridtspartiet er af den opfattelse, at det skal være nemmere for mindre erhvervsdrivende at inddrive tilgodehavender. Det nuværende system, hvor virksomheden først skal via byretten for så at gå videre til fogedretten og med en stribe af forkyndelser over for den, der skylder pengene, er ikke særlig hensigtsmæssigt. Det er heller ikke hensigtsmæssigt, at virksomheden dermed bliver pålagt en række udgifter i forbindelse med inddrivelse af gælden.

Som systemet er opbygget i dag, opgiver mange erhvervsdrivende, allerede før sagen er påbegyndt, fordi misforholdet mellem det skyldige beløb og udgifterne for at inddrive pengene er alt for stort, eller de erhvervsdrivende benytter sig af mere eller mindre hensigtsmæssige opkrævningsfirmaer. Det har vi også set eksempler på.

Systemet bør indrettes, så den erhvervsdrivende kan gå direkte i fogedretten med sine krav, og det skal være muligt for den erhvervsdrivende at møde uden en advokat og selv føre sin sag, idet netop advokathonorarerne ofte er så høje, at det afholder de små erhvervsdrivende fra at føre en sag.

Hvis pengene fortsat ikke bliver betalt og det ikke er muligt at udpante noget af værdi, kan det i enkelte tilfælde være hensigtsmæssigt at foretage løntilbageholdelse for private krav. Det kan Fremskridtspartiet i visse henseender støtte.

Fremskridtspartiet mener dog, at der skal skelnes skarpt mellem de private krav. Hvis det f.eks. er en håndværksmester, der udfører et arbejde med renovering af et hus eller lignende, mener vi, at det er helt klart, at håndværksmesteren har krav på sit tilgodehavende. Hvis det derimod er en stor detailhandelskæde, der udsender en brochure, hvor de skriver: Kom ind og køb vaskemaskiner, fjernsyn, video osv. og betal rentefrit om et halvt år, mener vi faktisk, at det ikke skal være muligt at foretage løntilbageholdelse, for det er at lokke svage sjæle. Disse tilbud er for fristende, og det må være op til forretningen selv at vurdere kreditværdigheden.

Enhedslistens forslag skelner ikke mellem de private virksomheder, og derfor vil jeg sige, at hvis Fremskridtspartiet skal stemme for forslaget, kræver det, at der bliver en klar skelnen mellem de private krav. Desuden er vi i Fremskridtspartiet ikke indstillet på at støtte forslagets punkt 4, hvor der oprettes en række regler og forpligtelser for fogedretten til at optræde som barnepige for skyldneren. Det skal fogedretten ikke. Danmark er i forvejen i alt for høj grad kendetegnet ved sin barnepigementalitet.

Samlet kan Fremskridtspartiet støtte tankerne og ideerne fra Erhvervs sammenslutningen for Dansk Inkassobranche forening, og hvis Enhedslistens forslag indrettes efter disse tanker og de tilkendegivelser, jeg her er kommet med, kan Fremskridtspartiet støtte beslutningsforslaget ved tredjebehandling.

Sonja Albrink (CD):

Retsmaskineriet er desværre ofte meget tungt og langsomt. Det giver problemer i straffesager, og for at slippe for de lange ventetider vælger mange parter i større civile sager at gå uden om domstolene og lade tvister afgøre i voldgiftsretter, altså en form for en privat domstol.

Men også i mindre sager giver det tunge retssystem problemer, og det er selvfølgelig baggrunden for dette beslutningsforslag. Det sker tit, at mindre tømremestre eller VVS-firmaer opgiver at inkassere ubetalte regninger. Retssystemet er for tungt og for dyrt, og så er resultatet af besværlighederne filmed måske tvivlsomt, fordi skyldneren ikke kan betale, når det kommer til stykket.

Derfor er jeg også enig i, at der bør gøres noget for at lette adgangen til at inddrive mindre krav, men jeg mener ikke, at vi allerede nu skal lægge os fast på, hvordan reglerne skal ændres for at opnå målet. Justitsministeriet har

nedsat et småsagsudvalg, som mange ordførere har nævnt, som snart kommer med anbefalinger til, hvordan disse problemer kan løses.

På CD's vegne skal jeg give støtte til, at problemet skal løses, men da vi endnu ikke vil lægge os fast på nogen bestemt model eller for den sags skyld tidsfrist, kan vi ikke støtte Enhedslistens beslutningsforslag.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Søren Søndergaard som ordfører for forslagsstillerne.

Søren Søndergaard (EL):

Formålet med beslutningsforslaget fra Enhedslisten er bl.a. at forenkle tvangsinddrivelse af gæld.

Hvordan er inkassoproceduren så i dag? Den foregår sådan set i 9 punkter.

1. Kreditor rykker for den manglende betaling.
2. Sagen sendes til inkasso hos advokat eller inkassobureau.
3. Inkassoskrivelse sendes til skyldneren, og gælden tillægges et inkassosalær.
4. Derefter udtages stævning ved byretten.
5. Hvis skyldneren ikke reagerer, afsiges udeblivelsesdom, og gælden tillægges retsomkostninger.
6. Stævning eller udeblivelsesdom forkyndes personligt, og udgiften tillægges gælden.
7. Advokaten sender ny rykker til skyldneren.
8. Sagen tages til fogedretten, der indkalder skyldneren.
9. Hvis skyldneren ikke møder op, bliver der indkaldt til et nyt møde, hvor skyldneren kan afhentes af politiet. Gælden tillægges fogedgebyr og mødesalær til advokaten.

Og hvad er konklusionen så ofte på denne meget langstrakte proces? Den er, at skyldneren anerkender gælden, men ikke har nogen penge til at betale med. Og så er spørgsmålet: Hvem betaler omkostningerne for hele dette forløb? Det er et centralt problem, som vi har ønsket at se på.

En effektiv tvangsinddrivelse af tilgodehavender er efter vores opfattelse et vigtigt samfundsanliggende, ikke bare når det er store gældsposter, det handler om, og det bør ske via domstolene. Tvangsinddrivelse skal være socialt afvejst, så der ikke opstår menneskelige tragedier.

Disse to principper har der i mange år været enighed om, men vi mener, at udviklingen desværre har givet begge principper alvorlige

skrammer. De større virksomheder fortsætter med at inddrive deres tilgodehavender, men mindre virksomheder opgiver i dag at gøre det, medmindre de er sikre på, at skyldneren har værdier.

Det nuværende system er for dyrt, besværligt og ineffektivt. Det er et retssikkerhedsmæssigt problem, at mindre virksomheder ikke føler, at de kan bruge retssystemet, for dermed øges risikoen for, som hr. Aage Brusgaard fra Fremskridtspartiet sagde, at de bruger andre metoder til at indkræve deres tilgodehavende, metoder, som ofte er betydeligt hårdere for skyldnerne.

For Enhedslisten er dette aspekt utrolig vigtigt. Vi synes, det er lidt underligt, at vi har en regering, som finder anledning til gang på gang – selv mellem jul og nytår – at slå på tromme om den stigende vold og det store problem, det er, at folk kan ikke gå ude om aftenen, og jeg ved ikke hvad, og når vi så snakker om, hvad vi kan gøre for på et konkret område at forhindre trusler mod folk, trusler, som opstår af, at nogle føler sig svigtet, fordi de ikke kan få det, de opfatter som en berettiget fordring, ligger det noget mere uklart med, hvad løsningen er.

Jeg forstod på justitsministeren, at han er enig i, at der er et problem for de små erhvervsdrivende. Lønindholdelse af privat krav var ikke aktuelt, men hvad er så efter regeringens opfattelse løsningen? Jeg synes præcis som fru Lissa Mathiasen, at det fortæber sig i det aldeles uklare, hvad der så er løsningen på problemet.

Vi mener samtidig, at der er et stort retssikkerhedsmæssigt problem for skyldnerne med hensyn til de mange offentlige kreditorers tvangsinddrivelse og den manglende koordinering både mellem de offentlige myndigheder indbyrdes og mellem myndighederne og fogedretternes tvangsinddrivelse.

Samtidig med at vi fremsætter dette beslutningsforslag, opfordrer vi i Enhedslisten regeringen til at tage initiativ til at udarbejde en samlet gældspolitik, der kan virke både forebyggende og løse gældsproblemer, og i den forbindelse er det oplagt, at den sociale balance er afgørende for Enhedslisten. Der findes nemlig adskillige grupper i vores samfund, som får så få penge udbetalt, at det er socialt uforsvarligt at trække noget som helst i det beløb. Mange bistanndsatsere er blevet reduceret så kraftigt i de senere år, at flere og flere falder igennem det såkaldte sikkerhedsnet. Derfor skal der også udarbejdes regler for beregning af skyldners betalingsevne, således at man ikke forsøger at

pille håret af dem, der i forvejen er skaldede, og det er også det, der fremgår af forslaget.

I den forbindelse vil jeg godt sige til nogle af ordførerne, f.eks. fru Lissa Mathiasen fra Socialdemokratiet, som var inde på, at problemet ofte kan være, at folk ligefrem er blevet lokket til at tage et lån af de store kæder, som annoncerer med billige lån og ikke checker noget som helst, at vi er fuldstændig enige i, at det er et stort problem. Efter vores opfattelse er det blot ikke dem, der i dag rammes hårdest af de manglende muligheder for gældsinddrivelse, for de har hele den retslige ekspertise, de har råd til at betale advokater. De, der rammes af den manglende mulighed for at lave en effektiv gældsinddrivelse, er primært de små virksomheder, som ikke ønsker at gennemføre sagerne, fordi de måske risikerer at komme til selv at skulle betale lige så meget som det, de har til gode.

Men derfor mener vi alligevel, at det vil være muligt at lave en opdeling i dette forslag. Vi vil ikke have noget imod, som hr. Aage Brusgaard fra Fremskridtspartiet nævnte, at lave en klar skelnen mellem f.eks. håndværksmestre, som har udført et stykke arbejde, og andre, som har givet et lån uden nogen form for sikkerhed for, at de kan få lånet betalt tilbage. Det er noget, vi kan gå ind og diskutere under udvalgsbehandlingen. Men det, der er det afgørende, er, at vi reelt kigger på de små håndværksmestres, de små erhvervsdrivendes forhold, for det, der er hovedproblemet, er, at de ikke kan få deres penge.

Til sidst vil jeg bare sige, at vi har sendt dette forslag til høring hos en række organisationer og personer. Håndværksrådet var utrolig positiv over for forslaget. Helt den samme positive indstilling har der ikke været til alle elementer, og det er der ikke noget at gøre ved, men i givet fald kan vi tage det op igen i forbindelse med de forslag, som er blevet annonceret fra justitsministeren.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg har ikke lagt skjul på, og det gjorde jeg heller ikke i min indledende runde her, at vi har megen forståelse for både den lille håndværker og for den sags skyld også for den lille butiksindehaver, som kan komme i klemme med hensyn til nogle fordringer, som er svære at få hjem. Noget af det skyldes måske, at man f.eks. er med i en eller anden købekortssammenslutning, som gør, at man ad den vej pludselig har en del

penge til gode hos en kunde, som ikke er i stand til at betale sine fordringer.

Men jeg mener stadig væk, at småsagsudvalget er det bedste sted overhovedet at få det her løst. Vi havde også gerne set – og dér tror jeg, hr. Søren Søndergaard har den samme opfattelse – at det var gået hurtigere med småsagsudvalget. Vi havde gerne set, at det for længst havde været færdigt, for vi mener, det er ad den vej, vi kan sikre, at der både kommer nogle hurtigere og nemmere muligheder for at få inddrevet gælden. Det er både små erhvervsdrivende og privatpersoner, som har en interesse i at få det igennem. Det er ad den vej, vi skal løse det her, frem for at prøve at lave nogle kunstige skillelinjer.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jamen det kan da godt være, at løsningen skal komme fra småsagsudvalget. Det skal jeg ikke gøre mig klog på. Det må vi jo se, når der kommer noget derfra.

Jeg forstår bare stadig væk ikke helt, hvad der er Socialdemokratiets input i forhold til, hvad der skal være løsningen. Det, Socialdemokratiets ordfører, fru Lissa Mathiasen, siger, fylder mig hele tiden med forundring.

For et øjeblik siden var det et spørgsmål om, at man jo ikke havde tjekket kreditværdigheden, og at man altså sådan set selv var skyld i det, hvis man opførte en carport og så havde en fordring på 5.000 kr. eller 10.000 kr., som man ikke kunne få inddrevet.

Nu forstår jeg, at problemet altså er kreditkortene. Men er det virkelig indspillet fra Socialdemokratiet, at vi må have stoppet kreditkortene, eller hvorfor bliver de overhovedet nævnt i denne her forbindelse? Hvorfor bliver de overhovedet nævnt?

Jeg synes også, det er kompliceret. Det er derfor, jeg så gerne vil have et udspil fra Socialdemokratiet, som vi kan tænke videre over, og som ikke går på, at de småhandelnde bare kan lade være med at handle, og så skal vi i øvrigt ikke have kreditkort.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Udspillet kommer ikke fra Socialdemokratiet. Udspillet vil komme fra regeringen, så snart småsagsudvalget er færdigt, som justitsministeren også har givet udtryk for her i dag.

Det er ikke, fordi vi skal have betalingskortene væk, men jeg nævnte dem, fordi hr. Søren Søndergaard rent faktisk talte om det, som om den erhvervsdrivende altid sådan bare var den uskyldige part. Derfor sagde jeg: Jamen man har altså rent faktisk nogle muligheder for at logge ind, og også de små erhvervsdrivende kan rent faktisk være med i den sammenhæng.

Men så vil jeg godt vende tilbage til, hvorfor vi synes, det er en principielt forkert måde. Begge parter – og det vil jeg godt understrege: begge parter, mener vi – har behov for, at det er en domstol, der afgør sådanne tvister. Vi synes, det er afgørende for den retssikkerhed, som begge parter trods alt må være interesseret i er til stede, at der også er mulighed for det.

Det er grunden til, at vi bliver ved med at sige: Lad nu det småsagsudvalg gøre sit arbejde færdigt, lad os nu få dets udspil på bordet. Jeg har faktisk en fornemmelse af, at når vi får det udspil på bordet, så vil også hr. Søren Søndergaard sige: Det var ikke så ringe endda, lad os bruge den metode.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Undskyld, at jeg ikke har kunnet være her før. Jeg har været til et andet vigtigt møde.

I denne aktuelle debat vil jeg da godt prøve at byde med og sige, at de forhåbninger, vi har fra Det Radikale Venstres side – vi kan jo ikke vide med sikkerhed, hvad småsagsudvalget kommer frem til i så henseende – er netop, at vi kan finde en ordning, som gør, at retssystemet kan anvendes.

Vi er af den principielle opfattelse, at det er bedst, at folk selv finder ud af de her ting, så man ikke skal have nogen til at skære igennem og sige: Den og den har ret til så og så meget. Men omvendt skal systemet da også være der, hvis der bliver behov for det.

Derfor tror vi, at i hvert fald en del af det forslag til folketingsbeslutning, som her er fremsat af Enhedslisten, måske godt kan nå at blive opfyldt. Hvis udvalget kommer med noget, vi kan gå i gang med sidst på foråret, så skulle der da være store muligheder for, at der kan frem-

sættes lovforslag på området inden udgangen af dette år.

Men hvad de øvrige punkter i forslaget angår, kan jeg selvfølgelig ikke i denne korte bemærkning nå at komme ind på dem.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg bliver lige nødt til at sige en enkelt ting til fru Lissa Mathiasen: Selvfølgelig skal tvisterne da gå igennem domstolene, det er klart, og det ligger også i vores forslag. Det er jo kun i de tilfælde, hvor man er enige om gælden, at vi foreslår, at sagerne skal gå direkte til fogedretterne. Er der tvister, så er det klart, at så skal de afgøres ved domstolene.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 16. januar 1997, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.20